САҤА ОЛОХ

ЧУРАПЧЫ УЛУУҺУН ХАҺЫАТА

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮГЭР ТАХСАР

№ 9 (8454). 2000 СЫЛ. ТОХСУННЬУ 25 КҮНЭ. ОПТУОРУННЬУК. СЫАНАТА — 1 СОЛК. 10 ХАРЧЫ.

УЛУУС ДЬАҺАЛТАТЫН СҮБЭТИН МУННЬАҔА

Тохсунньу 21 күнүгэр улуус дьаһалтатын дьиэтин мунньахтыыр саалатыгар улуус дьаһалтатын сүбэтин уочараттаах мунньаҕа буолла. Мунньаҕы улуус баһылыга А. А. ШАДРИН салайан ытта.

Күннээҕи бэбиэскэҕэ барыта 7 боппуруос көрүлүннэ. Бастаккынан, дьаһалта сүбэтин састаабыгар уларытыыны киллэрии боппуруоһа дьүүллэһиллиннэ. Улуус тыа хаһаайыстыбатыгар управлениетын начальнига Ксенофонт Федорович ОКОНЕШНИКОВ уонна улуустааҕы ис дьыала отделын начальнига Константин Константинович НЕУСТРОЕВ сүбэ састаабыгар киллэриллиннилэр.

Иккис боппуруоһунан «Улуус республикатааҕы «2000 сылга—2000 үтүө дьыаланы!» диэн хамсааһыныга кыттыытын» туһунан боппуруос киллэриллиннэ. Информацияны улуус баһылыгын бастакы солбуйааччыта П. Н. МИШКИН оҥордо. Хамсааһын республикабыт Президенэ М. Е. Николаев 1999 сыл алтынньы 14 күнүнээҕи 873 №-дээх «2000 сылга—2000 үтүө дьыаланы!» диэн Ыйааҕы таһаарыытынан саҕаламмыта. Билигин 2000 үтүө дьыала оҥоһуллара хас биирдиилээ улуустарынан, куораттарынан түмүллэн былааннанан үлэ саҕаланна. Биһиги улуус итинниэхэ 75 дьыаланы оҥорорго соруктаахпыт. Ол эрээри ити сыыппара иһинэн эрэ мунурдаммабыт диир тутах буолуоҕа. Мунньахха нэһилиэктэр, тэрилтэлэр бу хамсааһыныга кыттарга тугу оҥоруохтаахтара түмүллэн киллэриллии кэнсэтиигэ турда. Нэһилиэктэрниэн былаан оҥорон киллэрбиттэрин кэрдэххэ, Мындаҕаайы 19, Болтоҥо 13, Хатылы 13, Мугудай 15 үтүө дьыаланы оҥорорго соруктаналлар, атыттар да кинин эмиэ аҕыйаҕа суохтар. Улахан суолталаах, кэскиллээх дьыала саҕаланан эрэрэ боппуруоһу дьүүллэһиигэ республикаҕа саҥа тэриллибит ведомстволар икки ардыларынааҕы ситэриилээх дирекция директора И. В. БОЧКАРЕВ кыттыбыта даҕаны туоһулуур. Кини бэйэтин тыл этиитигэр Президент бу саҕалааһыны өйөөн, толоруллуутун хонтуруоллуур, олоххо киллэриллиитигэр көмөлөһөр сыаллаах кинилэр ведомстволарын тэрийбитин аҕынна, чурапчылар хамсааһыны өйөөн күүскэ турунан эрэллэрин хайҕаата. Киллэриллибит нэһилиэктэр, тэрилтэлэр былааннарын олунньу ыйга диэри өссө чуолкайдыырга, үлэни-хамнаһы тэрийбитинэн барарга сүбэ быһаарыы ылынна. (Ханнык дьыалалар оҥоһуллар испииһэктэрэ хаһыакка таһаарыллыаҕа).

Үсүһүнэн, «Улуус 1999 сыллааҕы социальнай-экономическай былаанын толоруута, 2000 сыллааҕы былаана» боппуруос киллэриллиннэ. Информацияны дьаһалта статистикаҕа управлениетын начальнига В. Т. ПЕРМЯКОВ оҥордо. Дьүүллэһиигэ тыл эппиттэр былаан оҥоһуллуутугар сыыппара үксэ эти-үүтү оҥоруута, социальнай сакааһтары толоруута туһуламмытын кириитикэлээтилэр, былаан экономическай эрэ өттө көрүллүбүтүн эттилэр.

«Улууска 2000 сылга бурдук хаһаайыстыбатын сайыннарыы дьаһалларын туһунан» боппуруоһу тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига К. Ф. ОКОНЕШНИКОВ туруорда. Билигин көмүс өйөнуллубут, түргэнник ситэр салаалар сайыннарыллыбыт кэмнэригэр сири, бааһыннаны ыытары үлэ оруола үрдэтиллиэхтээх. Биһиги улууска бааһыннаны 9 нэһилиэк туһанар—улуус киинин киллэрэн туран. Атын нэһилиэктэрбититгэр үлэ барбатын тэҥэ. Онон таах туһаныллыбакка сытар бааһыналар тостуталаан, күрүөлэрэ-хаһаалара алдьаныталаан эрэллэр. Бурдукка наадыйыы сибининьэ, кууруссa, сылгы ахсаана элбии турарынан улаатар. Иннинэн бурдук үүннэриитинэн дьарыктаммат бааһынай хаһаайыстыбалара, биирдиилээн чааһынай даҕаны дьоннор бааһынаҕа наадыйыылары, бурдугу үүннэриилэрин көҕүлүүр, хайа эмэ өттүнэн көмө оҥорор наада. Маныаха билигин үлэлии сылдьар улахан хаһаайыстыбалар көмөлөһөллөрө ирдэнэр. Управление үлэлиир хаһаайыстыбаларыттан сүбэлэһэн баран, хорутан, ыһан, хомуйан биэриигэ туһуламмыт төлөбүр балаһыанньатын киллэрбитэ бигэргэннэ. Тыл эппиттэр бурдугунан дьарыктанар хаһаайыстыбалар техникалара эргэрбитинэн киинниэн өрөмүөннүүргэ, капитальнай күрүөлэри тутарга, бастакы саҕалааччыларга көмө оҥорорго, үүнэриллибит бурдук улуус иһигэр хааллардыллыытын, онуоха чааһынайдар эрэйэ суох атыылаһар балаһыанньаларын оҥорорго туруорустулар.

«Мугудай нэһилиэгин общественнаһын инициатибатын» туһунан боппуруоһу нэһилиэк баһылыга К. Н. ЖИРКОВ оҥордо. Республикабыт Президенэ М. Е. Николаев 1999 сыл ахсынньы 28 күнүгэр чөл олоҕу пропагандалааһыныга ситиһиилээхтик үлэлиир дьону кытары көрсүһэн бу үлэни иннинэн хайдах ыытарга, ханнык суолу-ииһи тутуһарга сүбэлэстэ. Урукку өттүгэр үлэ, сүнньүнэн, общественнай тэрилтэлэринэн барбыта. Мугудайдааҕы «Саҕах» киин чөл олоҕу пропагандалааһыныга биир бастыҥнарынан буолар. Билигин үлэни саҥа таһымҥа таһаарар соруктурар. Кэскилбит, ыччаммыт сайдыыта бу боппуруостан улахан тутулуктааҕын сыаналаан, республика үрдүнэн 7 нэһилиэк Президент ситимҥэр киирэр буоллулар. Итиннэргэ биһиги улуустан Мугудай нэһилиэгэ киирэҕэ.

Алтыһынан «Улууска «Оҕо саас уонна спордун сылларын программатын толорон иһии хаамыытын туһунан» боппуруос көрүлүннэ. Информацияны улуус баһылыгын солбуйааччы И. И. Яковлев оҥордо. 1999 сылга оскуолаларга, барыллаан аахсыынан, 1197868 солкуобайдаах араас көрүҥнээх көмө оҥоһулунна. Нэһилиэктэр дьаһалталара быйыл оскуолаларыгар көмө хаһаайыстыбата, пришкольнай участак тэриллэригэр анаан 310,2 гектар оттуур сири, 25,7 оҕуруот сирин, 17 сылгыны, 20 сибиинньэни, о. д. а. биэрдилэр. Арылаахха саҥа начальнай оскуола корпуһа, Хадаарга мастарыскыай, Чурапчы сэлиэнньэтигэр «Улыбка» детсад корпуһа, Мындаҕаайыга оҕо санаторийын корпуһа үлэҕэ киллэриллиннилэр. Республикаҕа ыытыллыбыт көмө хаһаайыстыбалары көрүүгэ Диринг оскуолата бастакы, Кытаанах оскуолата үһүс миэстэлэри ыллылар. Биирдиилээн ыалларынан оҕо спортивнай площадкаларын оҥорууга хамсааһын таҕыста. Тыл эппиттэр үлэни чуолкай программаҕа олоҕуран ыытарга, оҕо доруобуйатын тупсарыыга утумнаахтык үлэлииргэ, оҥоһуллубут үлэни чуолкайдык көрдөрөргө эттилэр.

«Саастарын ситэ илик оҕолор буруйу оҥоруулары сэрэтэр үлэҕэ улуустааҕы үөрэх управлениетын былаанын туһунан» боппуруоска информацияны үөрэх управлениетын начальнига М. А. НИКИФОРОВ оҥордо. Сүбэ мунньах 15 пуунтаах былааны бигэргэттэ.

А. СЛЕПЦОВ.

ГРИПП ТУҺУНАН

Республикаҕа билигинитэ грипп эпидемията тура илик. Оҕо грипптэһиинэ уонна тымныйан хото ыалдьыыта ахсынньы бастакы аҥарыгар бэлиэтэммитэ. Отчолорго нэдиэлэ иһигэр 1700 киһи ыалдьыбыта. Ол эрээри кэмигэр сэрэтэр дьаһаллары ылыы нэдиэлэҕэ ыалдьыы 3 төгүл аҕыйаата.

Кэнники 3 сылга сиднейскай диэн аттанааччы А вариаттаах грипп турар. Бу ыарыы эрдүн Арҕаа Европаҕа тарҕанна. Дьолго, Саха сирин нэһилиэнньэтэ ыарыы бу көрүҥэр иммунитеттаах. Ол эрээри олус уоскуйар табыллыбат.

Улуустар баһылыктара эмтиир-сэрэтэр дьаһаллары болҕомтолорун уура сатыыллар. Хоробур, Нам, Горнай, Таатта улуустарын баһылыктара сэрэтэр дьаһаллары ылыыга үбү көрдүлэр.

«Дибазол», «Ремантадин», «Арбидол» уо. д. а. средстволары ким барыта туһанар кыахтаах. Көппөрү чеснок даҕаны көдьүүстээх.

СИА.

СОНУННАР

СР ОЛОХТООХ БЭЙЭНИ ДЬАҺАНЫЫ ОРГАННАРЫН БЫЫБАРЫН ЫЫТЫЫ ТУҺУНАН

СР Президенэ М. Николаев 2000 сыл тохсунньу 18 күнүгэр СР уонна РФ Конституцияларын туһааннаах федеральнай уураахтар ыстатыйаларыгар сөп түбэһиннэрэн, СР государство олохтоох былааһын органнарын бөлөһүүчүйаларын болдьоҕо бүтүүтүнэн сибээстээн, 950 №-дээх Ыйааххa илии баттаата.

Ыйаах быһыытынан, быйыл кулун тутар 26 күнүгэр СР улуустарыгар уонна республикатааҕы куораттарыгар олохтоох бэйэни дьаһаныы органнарыгар быыбар ыытыллар. Онуоха сэлиэнньэлэргэ, бөһүөлэктэргэ, нэһилиэктэргэ гражданнар олохтоох бэйэни дьаһаныыларын ситиһиигэ кыах бэриллиэхтээх.

Бу докумуонунан СР олохтоох бэйэни дьаһаныытын тэрийии концепцията бигэргэннэ. Концепция ис хоһооно нэһилиэнньэҕэ, гражданнар общественнай холбоһуктарыгар, былаас государственнай органнарыгар тиэрдиллиэхтээх.

СР Правительствота, улуустар уонна куораттар дьаһалталарын баһылыктара олунньу 15 күнүгэр диэри СР олохтоох бэйэни дьаһаныытын государство өттүттэн өйөөһүнүгэр программаны бэлэмнээн бигэргэтиигэ киллэриэхтээхтэр. Нэһилиэнньэ санаатын учуоттаан, СР муниципальнай тэриллиилэрин уставтарын государство регистрациялааһыныгар киллэриллиэхтээх. Федеральнай сокуоннары учуоттаан, СР олохтоох бэйэни дьаһаныы тэрээһинин, үп, экономическай төрүттэрин ырытан оҥорууну саҕалаһар.

СР Госмунньаҕар (Ил Түмэнэ) сыл иһинэн республика сокуоннарын РФ Конституциятын балаһыанньаларыгар сөп түбэһиннэрэригэр этии оҥоһулунна. Онуоха олохтоох бэйэни дьаһаныыга сыһыаннаах атын федеральнай сокуоннар эмиэ учуоттаналлар.

СР Быыбар киин комиссията сокуоннарга олоҕуран олохтоох бэйэни дьаһаныы органнарын тэрээһиннээхтик уонна болдьоҕор ыытыыны хааччыйыахтаах.

Ыйааҕы СР Президенэ бэйэтэ хонтуруоллуур.

ПРЕЗИДЕНТ ГРАННАРА

Тэрээһин-быраап көрүҥнэриттэн уонна ведомстволарга сыһыаннарыттан тутулуга суох хаһыаттар, радио, сурунааллар уонна телевидение 10 бастыҥ журналистарыгар «2000 сылга—2000 үтүө дьыала» көһиилиэнньэ бүтүн республикатааҕы хамсааһыныга көҕүлээһиннэрин уонна Оҕо саас уонна оҕо спордун сылларын дьаһалларын толору сырдатыы иһин матырыйааллары бэлэмнээбиттэргэ СР Президенин грана олохтонно. Грант кээмэйэ хас биирдиитэ 25 тыһ. солк. СР Президенэ М. Николаев 2000 с. тохсунньу 17 күнүгэр онуоха аналлаах 947 №-дээх Ыйааххa илии баттаата.

Кыайыылаахтары быһаарыыга Президент СР вице-премьерэ Екатерина Васильева салайааччылаах комиссияны тэрийдэ. Комиссия хос директорынан СР Бэчээккэ, маассабай информация средстволарыгар департаменын директора Филипп Пестряков ананна. Комиссияҕа «2000 сылга—2000 үтүө дьыала» хамсааһын ведомстволар икки ардыларынааҕы ситэриилээх дирекциятын директора Иннокентий Бочкарев, «Якутия» хаһыат экономикаҕа отделын редактора Олег Емельянов, Дьиэ кэргэн уонна оҕо саас дьыалаларыгар комитет председателэ Александр Пахомов, «Далбар Хотун» сурунаал кылаабынай редактора Наталья Харлампьева уо. д. а. киирдилэр.

АСЧЫТТАР ФЕСТИВАЛЛАРА

МОСКВА. «Кулинария сулустара—үһүс тыһыынча сылга» норуоттар икки ардыларынааҕы фестивалыга 24 тас дойдуттан, КГТ 8 дойдутуттан уонна РФ 25 субъектарыттан 100-тэн тахса хамаанда күрэхтэстэ. Республика асчыттара анал бириэмийэнэн бэлиэтэннилэр. Киирэргэ ураты суол-иис уонна национальнай куукуна үгэстэрин чөлүнэн хааллары иһин Хрусталь ваза туттарылынна.

Намтан, Ленскэйтэн, Мэҥэ-Хаҥаластан уонна Дьокуускайтан 8 асчыт РФ Экэниэни министерствотын дипломнарын ыллылар. Оттон Материальнай ресурсаларга, эргиэҥҥэ, транспорка уонна сибээскэ министерство—Бочуоттаах грамотаны.

«Чурапчы» потребкооператив (салайааччы Андрей Ноговицын) убаһа ойоҕоһун уонна «Саха сирэ» УАПК (Петр Ефремов) «Тайҕа букета» вино, «Туучаах тымныыга ыһаммыт ороҕото» бородууктаалары иһин фестиваль лауреаттарын дипломнарын туттулар.

Ону тэҥэ дипломнар СР Тыа хаһаайыстыбатыгар уонна соҕотуоннаҕа министерствотыгар, «Чурапчы» кооперативка, «Холбос» «Роса» комбинаты САО-ҕа анаммылар.

Мексика, Вьетнам, Германия курдук дойдулар, Москва, Рязань уо. д. а. куораттар улахан ресторааннарын бэрэстээбиттэлэрэ Саха сирин асчыттарын оҥоһуктарын бэркэ биһирээтилэр.

Санаа атастаһан тарҕастылар

Тохсунньу 19 күнүгэр улуус дьаһалатын дьиэтин актовай салатыгар биир бөрт сэргэх дьаһал буолан аста. Тыа хаһаайыстыбатын, дьиэ кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскал управлениелэрин тэрийиллэриттэн дьиэ кэргэни кытары үлэҕэ специалистэргэ анаммыт «тогурук остуол» буолла. Ыалдьыт бы-ыытыллан мунньуллан республикатааҕы дьиэ кэргэн хаһаайыстыбаларын 1 съезтэрин делегаттара, күҥүн мытыллыбыт республикатааҕы быыстапка-дьаарбанка кыттыылаахтара, социальнай-педагогическай кинин үлэһиттэрэ, «Туймаада-лизинг» ФАПК улуусна бөрөстабитэлэ И. Н. Новгородов кыттыылы ылбыттар.

Дьиэ кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениетын сүрүннүүр специалиһа М. Н. САВВИНА съезд туһунан кэпсээтэ. Сүрүннээн, туох бөҕүрүостар туруорулуубуттарын, туохха ордук болҕомто ууруллубутун, ханнык докумуоннар ылыллыбыттарын сибилгин сырдатта. Икки сүрүн документ ылыллыбыт: «2000—2004 сылларга дьиэ кэргэн экономикатын сайыннарыы» программатын сэрэ бириги улуус өссө 1994 сыллаан ылынан үлэлии олорор «Тиэргэн» түөкүлүбүт республика бүттүүнүн үрдүнэн сүрүн туһаайыллары ыйар документ буолбут. Дьиэ кэргэн туругун ырытыыга, дохуотун аҕыыга ученайдар этиилэриттэн сирдэтэр туһалаах эбит. Ол курдук, специалистар дьиэ кэргэн хаһаайыстыбаларын маннык көрүнүөриттэн араараллар: 1/. Кэтэх хаһаайыстыба. 2/. Ааҕыллыбыт фермер хаһаайыстыбалара (бириги улуустут баайыллыбыт, чаҕылыйбыт бастаан баран олоҕун онгостубут буолан, хаһаайыннаһын бу икки көрүнүөриттэр республикаҕа маннык күннэргэ сылдьар). 3/. Аччыгый предпринимательство. 4/. Дьиэҕэ олорон ыймыыннан үлэлэччилэр. 5/. Кустарный-ремесленнай салаа. 6/. Араас көрүнүүлэх кооперативтар. Бу көрүнүөргэ уһаныччылар, ыстанньаалар, атах таҥаһын уллараччылар, массыыраны, олох-дьаһах араас приборларын өрөмүөннэччилэр киирэллэр. Маҥтан таһаран дьиэ кэргэн дохуотун түөрт типтиэн араараан аҕыллар. Бастакыта—маргинальнай, маннык хамнаһа, үлэтэ суохтар, итэҕэйдэс пособиеннан эрэ олороччулар киирсэллэр. Иккис—призналлаах, үлэлээх эрдэҕэ кыра хамнастаахтар, пенсиялардар, эйбэх оҕолоохтор, итэҕэйдэс нөҥүлэх-аҕалаах ыаллар киирсэллэр. Үһүс—сөбүгэр кыанар орто хамнастаах, кэтэх хаһаайыстыбалаах, тастан көмөтө суох олорор ыаллар. Төрдүс—үрдүк дохуоттаах, эйбэх техникалаах, бөдөҥ хаһаайыстыбалаах улахан кыахтаах ыаллар.

Саха сирин нэһилиэньэтин 82,2%-на кыра дохуоттаахтарга киирсэр эбит. Оттон тыа сирин олохтоохторо, биир кэнэҥэх тиксэр дохуоттарын аахтахха, бастакы уонна иккис эрэ типтиэ киирсэллэр. Бириги улууска дьиэ кэргэн экономикатын сайыннарыыта үлэ 1994 сыллтан ыытыллар. Онон дьиэ кэргэн хаһаайыстыбаларын съезтин бэлэмнээх, илдьиэ түһүүттаах көрүстүбүт. Ону бастыҥ ыаллардыт быыстапка-дьаарбанкаҕа ситиһиилэхтик кыттыбыттара арылхайдык туоһулуур. Атын улуустарга кэпсэтиигэ саҥа туруоруллар бөҕүрүостарга бириэхэ быдаанньаах үлэ барбыта ыраатта. Кылаабынай, билиҥи ыанан олоруу итэҕэйдэс бэйэттэн тутулуктаах дьон ойдөөтө. Иннэ гынан, ыал барыта олохтоохтук онгостороҕо, сүөһүнү эйбэтэрэ, оҕуруот аһын кэҥинник олордоро үлэлиир буолла. Аны билиҥи бу үлэбитин салгыырбыт тэҥинэн ыччаты үлэлэн хабыыта атын салаалары сайыннарыыта болҕомтобутун ууруох тустаахпыт.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын дьиэ кэргэн экономикатытар отделын начальника М. Н. МАКАРОВА быйылгы сыл бюджетыгар тыа хаһаайыстыбатыгар 2,4 млрд. сомнаах көрүллүбүтүн кэпсээтэ. Бөрөдуукуйаны онгороччуларга көмө атын производствоны сайыннарыыга туһулаан кредит быһыытынан бөҕүлэр буолбут. «Туймаада-лизинг» иккүө түргэнник сайдар салаа быйыл салҕаныа, онуоха сайаанҕаны түһэриэххэ наада.

Билиҥги туругунан бириги улуусчут үрдүнэн 783 киһи үлэтэ суох. Тыа сиригэр олорор сүөһүлээх-хаһаайыстыбалаах киһи хайдах дьаҕаны үлэтэ суох дэтырыан таһаллыбат, онон дьону кэтэх хаһаайыстыбаны тэриллэриттэн көҕүлүөххэ. Сүөһүтэ суохтары, ордук саҥа холбоспут одаҕ ыаллары, сүөһүлүүрэ үлэлэһиэххэ наадатын кини тоһоҕолоон бэлиитэлэтэ. Маны тэҥэ эти-үүтү туттарыы сыллааҕы түмүгүн билиһиннэрдэ.

Дьиэ кэргэн политикатын уонна социальнай көмүскэл управлениетын начальника С. И. НИКИТИН улууска быйыл ыытыллыахтаах дьаһаллар туһугарыан кэпсээтэ. Отчуоту-учуоту оҥорууга үлэхан болҕомто, оперативность наадатын ыйда. Саҥа үммөҥ сылга ситиһиилэри баҕаран туран, үлэҕитигэр суолдьут сулуус буолуохтун диэн «Тыа сиргэ уонна рынок» диэн саҥа тахсыбыт кинигэни «тогурук остуол» хас биирдии кыттыылаагар бэлэхтээн үөрдэ.

Саная атастаһыытыгар үгүс киһи кытынна. Дьиэ кэргэн кытары үлэҕэ специалистар үлэлэрэ кэпсэбитин уонна хайысхата эбэҕэбитин саҥатан тураннар, кэмэлэһиэллэрүн туруорустулар. Бизнес-былааны оҥорорго специалист көмөтө наадатын ыйдылар. Онуоха «тогурук остуолу» салайан ыытааччылар маныаха анал семинары ыытар быланнаахтарын эттилэр.

Республикатааҕы дьиэ кэргэн хаһаайыстыбаларын 1 съезтэрин делегаттарын этиилэрэ итэриэйиҥ тарта. С. И. СКРГЕЕВ (Дирин) СР Президиэнэ М. Е. Нибоҕ-ноев сүөһүнү иитиини сэргэ сир оҥоһуутунан, оҕуруоттан дьарыктаахтар наадатын, тыа сирэ промышленнай-руотунан дьарыктаахтар наадатын, тыа сирэ промышленнаска чугаһыахтааҕын тоһоҕолоон бэлиитэлэбитин ааҕыннар.

—Бириэхэ хас нэһилиэк аҥаын сувенир оҥорооччулар, ыстанньаалар баалар, сопхоз слесардара уруклар, ыстанньаалар баалар, массыына деталларын оҥоруу идеэлэрин бырахпыттар, массыына деталларын оҥоруу идеэлэрин бырахпыттар. Бу салаалары тэрээрэн үгүс киһини ыбыраллар. Бу салаалары тэрээрэн үгүс киһини ыбыраллар. Бу салаалары тэрээрэн, үгүс киһини ыбыраллар. Бириэхэ хас нэһилиэк аҥаын сувенир оҥорооччулар, ыстанньаалар баалар, сопхоз слесардара уруклар, ыстанньаалар баалар, массыына деталларын оҥоруу идеэлэрин бырахпыттар, массыына деталларын оҥоруу идеэлэрин бырахпыттар. Бу салаалары тэрээрэн,

УЛУУС БААҺЫНАЙ ХАҺААЙЫСТЫБАЛАРЫН ТЭРИЙИИ 10 СЫЛЛААХ ИСТОРИЯТЫН СҮРҮН ТҮҺҮМЭХТЭРЭ

(Салгыыта. Иннинэ хаһыат 5 №-рэ көр).

Кэлин уонча сылларга Чурапчы сүтүү [illegible] дойдутун сиэртэр сөп буолар өгү ылар. Реформа [illegible] аҕыйаҕа суох сүөһүтүн эрэйэ суох [illegible] баһаҕыччаны үөскэтиннэ. Уопсайынан, бааһынай хаһаайыстыбаларыгар государство урукку Советскай былаас курдук [illegible]. Оҥорор бородуукуйаларыгар 1 солкуобайыгар 4 солкуобайдаах дотацияны, ону таһы сир оҥоһуутун, уол, капитальнай тутуу, электроэнергия ороскуоттарын [illegible] ылыыра, комбикорм, техника, [illegible] матарыйааллары сыаналарын, транспортнай ороскуоттары сорҕотун бэйэтэ уйунан урукку олохторго [illegible] тутуспута буоллар, бааһынайдар эрэ [illegible], бу уон сыллар историятыгар турукгааах олохтоох буолбуттара ыраатыа эбэтэ буолуо. Үгүстэн биир тэҥнэбилин ылыахха, 1990 сылларга очотооҕу совхоз биир «МТЗ-82» тракторы атыылаһыытыгар 3 сүөһүнү туттара, оттон билигин бааһынайдар 30 сүөһүнү туттаран итинник тракторы ылаллар. Маннык хартыына техника бары көрүҥэр, оттук, энергия ресурсаларыгар, промышленнай табаарга уо. д. а. бары көрүҥнэргэ тарыста, араҥ бааһынай [illegible] бородуукуйатын сыанаата чэпчиир.

Чурапчы улууһугар билигин баар бааһынай хаһаайыстыбаларын сири баар билиилэринэн уонна чилиэннэрин ахсаанынан араартаан үлэлэрин характеристикалыыр буоллахха, маннык группаларга (бөлөхтөргө) араарыахха сөп. Бастакытынан, 20 гектарга диэри сирдээх 157 бааһынай хаһаайыстыбалара, үгүс курдук, 1-3 үлэһиттээх буолаллар. Сүрүннээн, биир дьиэ кэргэнтэн туралар, бытархайдар. [illegible] табаарынай производстволара кыра буолар, бэйэлэрин дьиэ кэргэттэрин, чугас аймахтарын хааччыйаллар, кыратык ордорунан харчы [illegible]. Хаһаайыстыба биир эмэ чилиэнэ дуогабарынан араас [illegible] оҥорон эбэтэр биир эмэ тэрилтэҕэ сыстан үлэлииллэр, тиэтэн эбии уп булуналлар. Бу кэнэҕэһин чааһынай дьиэ кэргэн хаһаайыстыбатыгар кубулуйуохтарын сөп бааһынайдар буолаллар.

Иккиһинэн, 21-70 гектарга диэри сирдээх 159 бааһынай хаһаайыстыбалара тэрилиннэ. Кинилэр 4-8 чилиэннээх буолаллар. Бу эмиэ ыаллыы биир дьиэ кэргэн эбэтэр 2-3 дьиэ кэргэн [illegible] хаһаайыстыбалар буолаллар. Бу—орто хаһаайыстыбалар. Үлэлэрин бэйэлэрэ ыыталлар, ол эрээри сүрүн средстволара таайбатынан, атыылаһар кыахтара кыратынан, сирдэрэ [illegible] кыараҕаһынан, производстволарын кэҥэтэр кыахтара хааччахтаммыт буолар. Ол иһин [illegible] тутар [illegible] эбии харчылаһар интэриэстээх буолаллар. Ол эрээри тыа хаһаайыстыбатын үлэлэринэн дьарыктанарга государство сөптөөх усулуобуйаны олохтуур, ол эбэтэр сыана политикатын, нолуок систематын, кредити туһанарыгы тупсарар, үлэлэрин тутар буоллаҕына, бу хаһаайыстыбалар билигин [illegible] дьарыктанар ылыахтахтар.

Үсүһүнэн, 71-200 гектарга диэри сирдээх 46 бааһынай хаһаайыстыбалара баар. Бу 9-15 чилиэннээх, [illegible] бааһыналаах, бүрдүк, хортуоппуй үүннэрэр хаһаайыстыбалар. Бу элбэх биирги тэрээбүттэр дьиэ кэргэттэрин эбэтэр чугастык билсэр, табаарыстарыгар дьиэ кэргэттэр биирги үлэлииллэр [illegible], санаалара биир [illegible] тэрийбит хаһаайыстыбалара. Бу үчүгэй тэрилиилээх, хомуулаах, хайа баҕарар тыа хаһаайыстыбатын үлэлэрин бэйэлэрэ ылар кыахтаах, балачча элбэх сүөһүнү иитэр хаһаайыстыбалар, атын да [illegible] тутуохтарын сөп. Производстволарын [illegible] бааһынайдар. [illegible] сөп. Тыа хаһаайыстыбатын үлэлэригэр технологияны механизацияны күүскэ киллэрэр кыахтаахтар. Холобур, Одьулуун нэһилиэгэр «Тэнүрэстээх» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга Р. С. Барашков) бааһыналыы холбоон 203 гектар сирдээх, 12 киһилээх [illegible] «Комплекс» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга М. П. Михайлов) 300-чэкэ гектар ходуһа, бааһыналаах, 17 чилиэннээх. Маннык тэриллиилэр эбии сирдээх ходуһа да, бааһына да сири аренданан (ыһыах) туһаналлахтарына, оҥорон таһаарыыларын кэҥэтиэхтэрин сөп. Ону кинилэр бу сылларга [illegible] дакаастаатылар уонна оннук үлэни салгыыллар.

Төрдүһүнэн, 200 гектартан үөһэ [illegible] сирдээх 7 бааһынай хаһаайыстыбалара баар. Бу 20-ча, 30-ча, 40-ча [illegible] чилиэннээх хаһаайыстыбалар. Бииргинээн дьоһун кэргэннээн [illegible] хаһаайыстыба тэрийэртэн туттуммуттар кыттыһыы, холбоһон тэрийбит улахан бааһынай хаһаайыстыбалара. Ол эрээри «кыттыгастар», биир хаһаайыстыбалара [illegible] буолар. Элбэх хайа-санаа түмсүүлээх, техниканы—сүрүн средстволары ылан бааһынаны, техниканы [illegible]. Хомойуох иһин, кэлин сылларга бу хаһаайыстыбалар үгүстэрэ быһаралыылар, аккаас, үлүс эрилдээлэргэ сөп түбэһэр хаһаайыстыбаларга кубулуйдулар. Билигин эрэ Одьулуун Василий Васильевич Петухов баһылыктаах «Бэбэҕэ» бааһынай хаһаайыстыбата билиэчэ турукгааахтык үлэлии олорор. Хаһаайыстыба 22 чилиэннээх, эбии арендаҕа ылыллыбыттын 310 гектар сирдээх, бааһыналаах.

Хаһаайыстыбалар бастакы тэриллибит сылларыгар дотациялаах уонна кредит [illegible] государство кэмэтэ өссө [illegible] баар буола сылдьыбытын туһанан уонна сыана арыаттаһыыта олус улаата илигинэ бородуукусуйаны оҥорууга, атыылааһыныгар күүскэ ылсан барбыттара. Бааһынайдар үүтү, эти биир киһиэхэ тиксэринэн оҥорон таһаарыыга государствоҕа туттарыыга урукку совхозтордааҕар лаппа улаатынналары ситиспиттэрэ. Ону 1995 сыл туһугуттан сорох бааһынай хаһаайыстыбаларын үлэлэрин хорутуттан ылан холобурдууруулун. Бастакытынан, 10 чилиэннээх «Тэнүрэстээх» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга Р. С. Барашков) бу сылга 51 тонна үүтү, тымныы [illegible] 20 тонна эти государствоҕа туттарбыта эбэтэр хаһаайыстыба биир киһитигэр тиксэринэн 5,1 тонна үүтү, 2 тонна эти. Бу Чурапчы улууһугар история [illegible] 50-чэ сыллар устатыгар (ол [illegible]) хайа да колхоза, совхоза, коллективнай предприятиета оргутунан биир киһитигэр тиксэриинэ ситиһиллибэтэх үрдүк көрдөрүү, бородуукусуйаны туттарыы буолар.

Билигин государствоҕа туттуттан тыа хаһаайыстыбатыгар [illegible] биир тыа сирин үлэһит дьонноро бородуукусуйаны оҥорор кыахтарын бу хаһаайыстыба үлэтэ толору дакаастыыр. Бэйэлэрин күүстэринэн [illegible] 100 сүөһү [illegible] хотоннору, 10 единица техникаҕа анала [illegible] гаражы, [illegible], ходуһа [illegible]. Столярнай, токарнай станоктары булунан турунунуттара. Хаһаайыстыба кэлин [illegible] баһылыга сирин ылан, бүрдүгү, хортуоппуйу үүннэрэринэн дьарыктанар. Хаһаайыстыба баһылыга Роман Степанович 1996 сыллааҕы улуус бааһынай хаһаайыстыбаларыттан эрэ бастакынан «СР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ» үрдүк аатын тиксэрин ситистэ. 1999 сыллааҕы хаһаайыстыба республикаҕа [illegible] бааһынай хаһаайыстыбалар [illegible].

Иккиһинэн, Сылаҥ нэһилиэгин «Бэрэ» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга А. Е. Слепцов) 30 тонна үүтү, 13,5 тонна эти, а. э., биир киһитигэр 4,22 тонна үүтү, 2,4 тонна эти туттарбыта. Бу үлэ [illegible] историятыгар суох үрдүк көрдөрүү буолар.

Үсүһүнэн, Одьулуун нэһилиэгэр «Комплекс» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга М. П. Михайлов) 57 тонна үүтү, 18,2 тонна эти государствоҕа туттарбыта, биир киһитигэр тиксэринэн 4 тонна үүтү, 1,35 тонна эти оҥорору ситиспитэ. Маны таһынан хаһаайыстыба бүрдүк ыһыытынан эмиэ дьарыктанар, бу сылга 25 гектардаах бааһыналарыттан хас гектарыгар ахсыттан 24 центнер үүнүүнү ылбыта. Хаһаайыстыба баһылыгын социальнай-культурнай олоҕор [illegible] бэйэтин күүһүнэн Синньигэс кииҥин, кондитерскай оҥоһуктары оҥорор сыахы тутан биэрбиттэрин билигин нэһилиэк бүттүүнэ туһанар.

Аны бииргинээн быһарыйбыт, дьиэ кэргэнинэн бэйэлэрэ туһунан барбыт кыра бааһынай хаһаайыстыбалара бородуукусуйаны оҥорууга [illegible] буолуон сөп. Дьыгар, ону быһа сабаан этии сыыһата дакаастаана турар. Кыра хаһаайыстыбалар [illegible] бэйэлэрин ыйбыт сирдэрин [illegible], иитэр хотон тутан, [illegible] кыра хаһаайыстыбалар бородуукусуйа оҥорон [illegible] туттуулара [illegible] буоллар.

Нэһилиэктэргэ дьиэ кэргэнинэн үлэлиир бааһынай хаһаайыстыбалара аҕыйаабатахтар, кинилэр [illegible]. Мырылаҕа «Кэнэн» дьиэ кэргэн бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга Собакин Леонид Григорьевич) 2 киһилээх, 10,7 гектар сирдээхтэр, 1995 сыллааҕы 7,1 тонна үүтү, 2 тонна эти государствоҕа туттарбыттара. Хайахсыт нэһилиэгэр «Хайахсыт» дьиэ кэргэн бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга Федоров Василий Егорович) 1995 сыллааҕы 9,3 тонна үүтү, 7 тонна эти государствоҕа туттарбыта. Бу хаһаайыстыбалар [illegible] турукгааахтык үлэлииллэр, бородуукусуйаларын [illegible]. Маннык кыра буолан баран кыахтаахтык олорор, үлэлиир хаһаайыстыбалары үгүһү ааттыа турууохха сөп.

Сылаҥ [illegible] 86-ча бааһынай хаһаайыстыбалар [illegible], бу улууска саамай [illegible].

Эрдэ «Чурапчы» совхоз [illegible] үүт, эт оҥоһуутугар, государствоҕа туттарыыга очотооҕу оройуоҥҥа [illegible]. Оттон билигин, кэлин сылларга Сылаҥ нэһилиэгэ [illegible] сүөһүтүн ахсаанынан, үүтү-эти оҥорууга, туттарыыга элбэҕинэн улууска бастакы [illegible]. Бу да холобур кыра бааһынай хаһаайыстыбалар [illegible] улахан хаһаайыстыбалары кытары [illegible] потенциаллара [illegible]. Улууска [illegible] экономикатыгар [illegible] «Тэрийии тускула (программата)» өссө 1992, 1993 сылларга очотооҕу улуус баһылыга Иван Степанович Слепцов [illegible] барбыта.

Онон чурапчылар бааһынай хаһаайыстыбалары тэрийиигэ кытта [illegible] экономикатын сайыннарыыга республикаҕа [illegible] билигин, дьэ, государственнай политикаҕа [illegible].

Бааһынай хаһаайыстыбалара тэриллиэхтэриттэн хортуоппуйу, оҕуруот аһын үүннэрэриини [illegible]. Холобур, 1991 сыллааҕы Хатылыта Семен Семенович Яковлев баһылыктаах «Кэнчэри» бааһынай хаһаайыстыбата бааһына ылан бастакынан хортуоппуй үүннэрэринэн дьарыктаммыта. Кини үлэлээбит сылларын устатыгар [illegible] үчүгэй үүнүүнү ылыан ситтилэр. Күн бүгүн улууска 13 бааһынай хаһаайыстыбалара хортуоппуйунан дьарыктаналлар. Ол [illegible] Чурапчы хайа да нэһилиэгэр хортуоппуйу үүннэрэр кыахтар баалларын [illegible].

Хаптаҕайы үүннэрии [illegible] «Алдаан» бааһынай хаһаайыстыбата (баһылыга Валерий Михайлович Дьячковскай) 1994 сыллааҕы тэриллиэҕиттэн сылтата үрдүк үүнүүнү ылар. Хаптаҕайы үүннэриитинэн дьарыктанар хаһаайыстыба.

Тыа хаһаайыстыбатыгар [illegible] чааһынай бас билиигэ [illegible] сүүрүк аттары тутуута уонна [illegible] кэрүүгэ [illegible], сайыннарыыга уустук балаһыанньа үөскээбитэ. Оттон ат оҥорун сайыннарыы улуус олохтоохторун уопсай интэриэстэрэ [illegible]. Нэһилиэнньэ баҕатын учуоттаан, улуус дьаһалтата 1994 сыллааҕы «Улууска сүүрүк аттары [illegible] фондата» олохтообута. Тыа хаһаайыстыбатын управлениятын [illegible] счет аһыллыбыта. Бааһынай хаһаайыстыбаларын [illegible]. Маны таһынан хаһаайыстыбалаах тэрилтэлэр, биирдиилээн гражданнар, бааһынай хаһаайыстыбалара [illegible]. [illegible] бу дьаһал [illegible] улууска ат [illegible] улуустан сүүрүк аттара араас таһымнаах куоталаһыыларга [illegible]. Кэлин сылларга фонда тохтотон, [illegible] улуус сүүрүк аттара [illegible]. [illegible] бааһынайдар бу [illegible]. Ол курдук, Сылаҥ Макаров Владимир Дмитриевич баһылыктаах «Саҥа олох» бааһынай хаһаайыстыбата сүөһүнэн, сылгынан дьарыктанарын таһынан 20-ча сүүрүк сылгылары тутан [illegible], бары оройуоннары бэйэтэ [illegible]. Күрэхтэһиилэргэ кыттар. «Саха дьонун [illegible] сылгыбытын [illegible]. Саха [illegible] сүүрүктэри—норуоппут киэн туттуута. Сылгыбыт араас сайдыылаах дойдулар дьарыктаналлар [illegible]. Сахалар кинилэргэ [illegible]? Тэттэрүтүн, [illegible] ордук [illegible] тутуохтаахпыт,—диир Владимир Дмитриевич.

Михаил КОРЯКИН,
«Собордоо бааһынай хаһаайыстыбатын баһылыга, республикатааҕы «Саха-фермер» ГНА [illegible].

(Бүтүүтэ бэчээттэнэр).

ҮЛЭ ВЕТЕРАННАРЫГАР САҺА ЧЭПЧЭТИН

ИКРЮНГРИ, Куорат дьаһалтатын баһаалыгын дьаһалынан манна тохсунньу 1 күнүттэн үлэлээбит тыыл ветераннара автобустарынан босхо сылдьар буолуохтар.

СИА.

Николай ДЬЯЧКОВСКАЙ

КЫТТА КЫРДЫЫБЫННАР

Иллэҥэ олоҕоон ылабын,
Иннигэр-кэннигэр буолабын,
Иэҕэ диэн хаайабын
Инстэнэр өмөхсин Маайабын.

Хаһыытаан кэбиэ дуо Маайа—
Хараачы мунабын мин таайа,
Сырайбын буорга кэйэбин,
Саҥабын этэн тэйэбин.

Сороҕор аккааны биэрээччи,
Сонньуйан саҥа түҥэччи,
Хомойон хоспун булабын,
Кураанах ороммун куулҥабын.

Пенсия сыыһыттан ыһыы
Мин да билэр эрдэм,
Сатаммат буоллар даҕаны,
Салгыы турабын диэн аны.

Тохтотор, уурайар туһунан
Толкуйдуу илэхпин дуу, аны
Кыатаныам диэбэккэ, устуоан
Кырдьаҕас мин туоруом даҕаны.

Хаппырыыс хотунум Маарыйа
Хаһыытаа, баҕар, мох хаарыйа,
Сиэ баар, көрдөһүөм буоллаҕа,
Сэмэни көрсүөм да турдаҕа.

Саахырдах аайы сатаспаккэ,
Саналаабытын таһыгыттан,
Адьы-будьу буолабыт,
Ардыгыттан турабыт.

Илин-кэлин өкөлөөн
Иллэҥэн олох олордум,
Алы гынан, барколоон,
Абылаата дуу онордум.

Бурайса, булкулла таһыһан,
Бурдобут субулла туруохтун!
Күн ахсын көрсүөхпүн сатаан,
Кэлин да олохпут туһугар!

„КЫНАТТААХ ТЫЛЛАР“ ВИКТОРИНА ТҮМҮГЭ

«Саҥа олох» хаһыат 1999 сыл ахсынньы 16 күнүнээҕи нүөмэригэр бэчээттэммит үрдүкү кылаас үөрэнээччилэригэр анаммыт А. С. Пушкин айымньыларынан «Кынаттаах тыллар» диэн викторина түмүгэ таһаарылынна. Оҕолор сии кытта сатаабыттар. Ол эрдэ сорохторун эмиэтэ итэҕэс-быһаҕас буолан көрүүттэн туораата. Ордук толору уонна сөптөөх эмиэттэри Маайа Сибирякова уонна Сеня Макаров ыыппыттар. Викторинаҕа алтыс кылаас оҕолоро эмиэ кыттыбыттар. Онон түмүгү икки бөлөҕүнэн таһаардыбыт. Ол курдук, бастаны бөлөххө чаҕылхай эмиэти биэрэн улуустааҕы гимназия VIII кылааһын үөрэнээччитэ Сеня МАКАРОВ бастаата. Иккис бөлөхтө I миэстэҕэ Д. П. Коркин аатынан ЧРОСИО VI «б» кылааһын үөрэнээччитэ Маайа СИБИРЯКОВА таҕыста, II миэстэни Амма орто оскуолатын VI кылааһын үөрэнээччитэ Настя ПОПОВА ылла, оттон III миэстэни Саша НОЕВ (Амма орто оскуолатыттан) уонна Коля ЖИРКОВ (Мугудай) орто оскуолатыттан) ылаһыннылар.

Кыайыылаахтар биринсиппит улуустааҕы оҕо библиотекатыттан ыларгытыгар көрдөһөбүт.

Барыы кыттыбыт үөрэнээччилэргэ махтабытын биллэрэбит уонна үөрэххитигэр ситиһиилэри баҕарабыт.

Улуустааҕы оҕо библиотеката.

АТЫЫЛЫЫБЫТ

Эйэ үөһүн.
7 х 7 метрдээх ситэтэ суох буруус дьиэни.
Сыаналаах—капсэтиннэн.
Оту тоҥэ нотариус нөкүө үс ыйта бырыһыанга харчы ылабын.
Билэр телефонгут 22-273.

Эҕэрдэлиибит!

Күнду санаспытын, кийиппитин, Чурапчы сэлиэнньэтин олохтоохуун КОРКИНА Клавка Иннокентьевнаны 50 сааскын туолбут үөрүүлээх үбүлүйэйгүнэн итиитик, истиҥник эҕэрдэлиибит!

Эйиэхэ чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, үлэҕэр сатаһыннарыы, сир үрдүгэр баар барыы көрөн-түгэнэ, курдуук дьоҥҥун-сэргэҕин үөрдэ сылдьыаргар баҕарабыт. Оҕолоргун үлэһит дьон оҥортоон, кинилэр үөрүүлэриэн кыыттаанан, үһүннүк, дьоллоохтук-сарылаахтык олорорго.

Чурапчыттан Корниннар, Старостиннар, Макаровтар.

x x x

Күндүтүк саныыр кэргэммин, ийэбитин, эбээбитин, Хайахсыт ыһыллыбыт олохтоохуун ПОИСЕЕВА Валентина Семеновнаны үйэ аҥардаах үбүлүйэйгүнэн иҥ сүрэхпиттэн үөрэн туран эҕэрдэлиибит!

Күнду кийибитигэр чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, кырдьары биллиммэккэ үйүн үйэлэнэргэр, сир үрдүгэр баар барыы көрөн, дьолу-соргуну баҕарабыт. Биһиги туспутугар ыһыаныыг, сылаас таптальыг, үтүө сыныныг ийиэ барҕа махтабытын тиэрдэбит.

Кэргэним, оҕолорум, кийиппиттэриим, күтүөтүм, сиэнэриим.

БИЛЛЭРИИЛЭР

Чурапчы сэлиэнньэтиэннээҕи «Ортоонуо ХЭҮ заправкатыгар литрэ 6-лыы солкуобайдаах А-76 бензин кэллэ.

x x x

Иккитин туолан эрэр кыыс оҕону дьиэҕэ кэлэн көрөр үлэһиккэ наадыйабыт.

Көрөр бириэмэтэ үлэ күнүгэр эбиэкэ диэри. Толобуо—консультация. Чурапчы сэл. 22-234 телефонга эбээкэ эбэтэр үлэ чаасын кэнниттэн билэриэтигэр.

МАХТАНАБЫТ

Биһиги дьиэ кэргэн оҕобут Дьокуускай куораттаа суһал операцияҕа барарыгар көмөлөспүт ыһыллыбыт ыарахан кэммитигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут дьонноругар дириҥ махтабытын тиэрдэбит.

Эйиэхэ бука барыгытыгар үлэҕитигэр ситиһиилэри, олоххутугар дьолу баҕарабыт. Мэлдьи маннык сайаҕас саналаах, амарах дуоһаалаах буолуҥ.

Кытаанахтан Татьяна, Василий Собакиннар.

x x x

Күнду уолбутун, убайбытын, кэргэммин, аҕабытын, улуустааҕы кинн балыыһа механигын АРТЕМЬЕВ Анатолий Иннокентьевичны күн сиригэр сүтэрбит ыарахан кэммитигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут, аймыбытын тэҥнэ үлэстибит, тиҥэх суолугар атаарсыбыт, моральнай уонна материальнай көмөнү оногорбут оҕобут биригэ үөрөммит-үлэлээбит табаарыстарыгар-доҕотторугар, ыыса ыаллардыгар, аймахбыла дьоммутугар, чугас доҕотторбутугар, барыы ыһаммыыларын, сатабылларын уурбут үрүс халааттаах аанньалларга: хирурдарга, кинн балыыһа терапевтическай отделениетын, күнүстэри-түүннэри ыарыытын чэпчэтиспит «Суһал көмө», кинн балыыһа, «Агропромстрой» АО, Чурапчы орто оскуолатын, гимназия, «Мичээр» детсад коллективтарыгар, администрацияларыгар, профкомнарыгар, сүһүохтоох бойобит сүгүрүйэҥ туран, истиҥник махтанабыт.

Амарах саналаах бар дьоммутугар чэгиэн-чэбдик дорообуйаны, тус олоххутугар дьолу-соргуну, барыы үтүөнү-кэрэни, үлэҕитигэр ситиһиилэри баҕарабыт.

Ийэтэ, аҕата, кэргэнэ, оҕолоро, балтылара, күтүөттэрэ.

Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, Мугудай нэһилиэгин олохтооҕо

ВАРЛАМОВ Владимир Алексеевич

тохсунньу 23 күнүгэр эдэр саастыгар ыарахаттык ыалдьан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар ыһыллыннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, аймахтара.

Кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Дьиэ кэргэн тапталлаах, ытык-мааны аҕалара, нэһилиэк олохтооҕо Варламов Владимир Алексеевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, аймахтарыгар Мугудай нэһилиэгин дьаһалата, олохтоох оскуола, детсад, балыыһа, Культура дьиэтин коллективтара, Маралаайы бөһүөлэгин «Молодежный» түөлбэтин олохтоохторо.

—Кэргэнэ, аҕалара Варламов Владимир Алексеевич өлбүтүнэн күнду эдьиийдэригэр, балтыларыгар Варламова Александра Ивановнаҕа эдьиийдэрэ Скрябина Татьяна Петровна уонна иэнэ оҕолоро, кийиттэрэ, күтүөттэрэ.

—Варламов Владимир Алексеевич өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар Владимир Алексеевичка кытта 1975 сылларахха Чурапчы орто оскуолатын биирдэ үөрэнэн бүтэрбит доҕотторо.

Мугудай нэһилиэгин олохтоохторо Полина Семеновна, Семен Семенович Пермяковтар тапталлаах оҕолоро

СЕНЯ

хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Кинилэр дьиэ кэргэттэригэр: Мугудай нэһилиэгин дьаһалтата, олохтоох оскуола, детсад, балыыһа коллективтара, түөлбэтин дьоно.

—Күнду оҕолоро Сеня өлбүтүнэн Семен Семенович, Полина Семеновна Пермяковтарга Семен Семеновичтыын 1971 сылларахха Мугудай орто оскуолатын биирдэ үөрэнэн бүтэрбиттэр.

—Мугудай нэһилиэгин предпринимателиэнэ Пермяков Семен Семеновичка, кини дьиэ кэргэнигэр тапталлаах уоллара, быраттара, убайдара Сеня өлбүтүнэн, кутурҕаннарын, ыар сүүктэрин үллэстэн, улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

—Кийиттэригэр Полина Семеновна, күтүөнүүтүгэр Семен Семенович Пермяковтарга таптыыр оҕолоро, Прасковья Семеновнаҕа күнду сиэнэ Сеня өлбүтүнэн, дириҥник курутуйан туран, Чурапчыттан Максимовтар, Макаровтар, Смирниковтар.

Колхознай-совхознай тутуу ветерана, Одьулуун нэһилиэгин олохтооҕо

КАРПОВА Марфа Николаевна

өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаннарын тиэрдэллэр:

—Күнду саҥастара Карпова Марфа Николаевна өлбүтүнэн оҕолоругар, чугас дьоннуттар, сиэнэриттэр, аймахтарыгар Чурапчыттан Карповтар.

—Хотуна Карпова Марфа Николаевна өлбүтүнэн биирдэ үлэлиир коллегаларыгар Карпова Александра Семеновнаҕа Одьулуун орто оскуолатын коллектива.

—Тапталлаах ийэлэрэ Карпова Марфа Николаевна өлбүтүнэн Дириҥээҕи агро-оскуола үлэһиттэригэр Евдокия Егоровна уонна Иван Иванович Захаровтарга агро-оскуола администрацията, коллектива.

Тыыл, педагогическай үлэ ветерана, ар сылларга оҕону иитиигэ, үөрэтиигэ сыратын биэрбит биир идэлэхпит

АРТЕМЬЕВА Татьяна Федоровна

өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэнэриттэр, барыы аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Одьулуун орто оскуолатын коллектива.

Тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, Таҥыстаан торуттаах Хоптоҕо бөһүөлэгин олохтооҕо, тыыл, үлэ ветерана

КОЛОДЕЗНИКОВА Евдокия Ивановна

өлбүтүнэн кыыһыгар Анна Дмитриевна, күтүөтүгэр Дмитрий Васильевич Гурьевтарга, сиэнэриттэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Чурапчыттан табаарыстара Захаровтар, Егоровтар, Пестраковтар, А. П. Софронова.

Редактор Г. Г. ПОПОВ

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21-332, отделы — 21-265.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Правительство Республики (Саха Якутия). Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.

Индекс газеты 54907

Чурапчинская улусная типография. Национальной издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат».

ЗАКАЗ № 9. Подписано в печать: 24. 01. 2000 г. Тираж 2172.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар кырдьыгыстыларыгар эмиэтэлэһиэ автор туе бэйиэ сүгэр.